

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka z členov senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: **M.**, bytom D., právne zastúpeného JUDr. R., advokátkou v T., proti odporkyňi: **Sociálna poisťovňa – ústredie Bratislava**, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/27/2009-53 zo dňa 18.9.2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/27/2009-53 zo dňa 18.9.2009 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi sa náhrada trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie č. X. zo dňa 3.2.2009, ktorým odporkyňa podľa § 263b zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len zákon) v znení zákona 529/2006 Z. z. a § 37

zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov priznala navrhovateľovi od 20.8.2007 čiastočný invalidný dôchodok v sume 4.044,- Sk (134,24 €), vyslovila, že mu od 1.1.2009 podľa § 293ar ods. 1 zákona v znení zákona č. 659/2007 Z. z. patrí invalidný dôchodok v sume 134,30 € a zároveň to, že čiastočný invalidný dôchodok sa podľa § 263 ods. 1 zákona v znení zákona č. 310/2006 Z. z. považuje za invalidný dôchodok s tým, že v tejto sume je zahrnutá úprava podľa zákonov č. 306/2002 Z. z., 222/2003 Z. z. a § 82 ods. 1 zákona.

Krajský súd vychádzal z posudkových záverov (zo dňa 16.3.2009, 1.4.2009), podľa ktorých je navrhovateľ invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách nie je už 71% ale je 50% a zároveň nie je invalidný podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 194/1994 Z. z. a zákona č. 107/1999 Z. z., ale je čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. b/ tohto zákona, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je schopný vykonávať doterajšie alebo iné sústavné zamestnanie len za osobitne uľahčených pracovných podmienok. Konštatoval, že posudkoví lekári dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľ už nie je invalidný ale je čiastočne invalidný a zároveň, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa po 1.4.2009.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku súdu namietal, že odporkyňa nepostupovala v intenciách rozsudkov krajského súdu sp. zn. 14Sd/136/2007 zo dňa 3.12.2007 a 12Sd/165/2008 zo dňa 1.8.2008, keď v tomto konaní preskúmané správne rozhodnutie neobsahuje náležitosti, ktoré v zmysle uvedených rozsudkov krajského súdu obsahovať malo. Vyjadril nespokojnosť s tým, že jeho zdravotný stav opätovne preskúmavali tí istí lekári, ktorí len opakujú a obhajujú svoje predchádzajúce závery, odporkyňu vytýkal, že doteraz nebol vyšetrený nezávislým odborníkom, hoci o to viackrát žiadal a v súvislosti s tým poukázal na vyjadrenie samotných posudkových lekárov, ktorí mali uviesť, že pre danú oblasť nie sú odborníkmi. Podľa jeho názoru posúdenie miery zhoršenia zdravotného stavu si v zmysle platných predpisov vyžaduje odborné medicínske znalosti. Odporkyňu ďalej vyčítal, že pri lekárskej prehliadke mu bola na podpis vždy predložená iba prvá časť posudku

s osobnými údajmi, jeho anamnézou a údajmi, ktoré posudkovému lekárovi sám oznámil, avšak časť posudku obsahujúca samotný záver a posúdenie jeho zdravotného stavu, mu nikdy predložená nebola, nemal možnosť sa k nej vyjadriť pred jej vyhotovením a videl ju prvýkrát až v rámci súdneho konania. Namietal aj spôsob vyšetrenia posudkovými lekármi, ktorí ho vôbec nevyšetrili, hoci podľa rozsudku krajského súdu mu mali urobiť komplexné vyšetrenie – MUDr. M. ho len popočúvala, pozrela mu brucho zvonka a MUDr. T. ho nevyšetril vôbec, len skonštatoval zmenu zákona.

Trval na tom, že jeho zdravotný stav je naďalej zlý, čo sa týka malígneho ochorenia rektosigmy so stavom po chemoterapii a rádioterapii a je nemenný. Poukázal aj na svoje ďalšie ochorenia, ktorými trpí - recidivujúcu benígnu polypózu hrubého čreva, chronický kolitický syndróm a funkčnú dispepsiou so sekundárnou dismikrobiou, ktoré ho obmedzujú v každodennom živote. Poukázal na rozpor, ktorý videl v tom, že pre rovnaké diagnózy bol v roku 2006 pri kontrolnej lekárskej prehliadke uznaný za plne invalidného, no následne sa závery posudkových lekárov zmenili, hoci jeho zdravotný stav a ochorenia ostali tie isté a podľa jeho názoru rozhodnutie odporkyne v tomto smere nie je náležité odôvodnené. Rozpor videl aj v tom, že podľa posudkov môže vykonávať prácu bez fyzickej záťaže, ako zámočník či automechanik, hoci práve takéto povolania nie je možné vykonávať bez fyzickej záťaže.

Odporkyňi vytýkal i spôsob výpočtu invalidného dôchodku, keď najprv mu bol vypočítaný z rokov 1989, 1994, 1995, 1996, 1997 a následne z rokov 2005, 2004, 1996, 1997, 1998 hoci u neho nedošlo k vzniku nového nároku na tzv. čiastočný invalidný dôchodok, ale iba k prehodnoteniu invalidity a preto mala odporkyňa pri výpočte dávky vychádzať z rovnakého obdobia.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu označila námietky navrhovateľa za neopodstatnené, poukázala na to, že zdravotný stav navrhovateľa a pokles jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť hodnotili príslušní posudkoví lekári, ktorí po objektívnom posúdení výsledkov vyšetrení zdravotného stavu navrhovateľa vyhotovili logické a jednoznačné posudky a napadnutý rozsudok navrhla potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 250s OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250l ods. 2 v spojení s § 250ja ods. 2 OSP (navrhovateľ bol vypočutý na pojednávaniach pred súdom prvého stupňa dňa 3.12.2007, 1.8.2008 a 18.9.2009, kde uvádzal všetky skutočnosti, ktoré pokladal za potrebné) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

V tomto konaní je preskúmané rozhodnutie zo dňa 3.2.2009, ktorým odporkyňa podľa § 263b zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (ďalej len zákon) v znení zákona 529/2006 Z. z. a § 37 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov priznala navrhovateľovi od 20.8.2007 čiastočný invalidný dôchodok v sume 4.044,- Sk (134,24 €), vyslovila, že mu od 1.1.2009 podľa § 293ar ods. 1 zákona v znení zákona č. 659/2007 Z. z. patrí invalidný dôchodok v sume 134,30 € zároveň to, že čiastočný invalidný dôchodok sa podľa § 263 ods. 1 zákona v znení zákona č. 310/2006 Z. z. považuje za invalidný dôchodok s tým, že v tejto sume je zahrnutá úprava podľa zákonov č. 306/2002 Z. z., 222/2003 Z. z. a § 82 ods. 1 zákona.

Z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ bol v roku 1999 uznaný za invalidného pre malígne ochorenie rektosigmy so stavom po operácii, chemoterapii a rádioterapii. Od 2.5.2006 bol na základe kontrolnej prehliadky uznaný za čiastočne invalidného pre 50%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť spôsobený rozhodujúcim zdravotným postihnutím – carcinoma rectosigmae, stav po rádioterapii a chemoterapii (kap. X, odd. C, pol. 4 písm. c/). Výška priznanej dávky bola následne upravovaná zmenovými rozhodnutiami.

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske

znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona).

Podľa názoru odvolacieho súdu závery o tom, do akej miery ochorenie navrhovateľa znižuje jeho schopnosť výkonu zárobkovej činnosti boli v doterajšom konaní dostatočne a objektívne preukázané a odôvodnené a súd prvého stupňa venoval týmto skutočnostiam pri rozhodovaní náležitú pozornosť. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu, ktorý sa dôvodmi návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne, ktoré sa podstatne neodlišovali od dôvodov odvolania, náležitým spôsobom vysporiadal a jeho skutkové a právne závery sú vecne správne.

Z obsahu pripojených administratívnych spisov odporkyne ako aj súdu prvého stupňa je zrejmé, že v konaní vyhotovené hodnotenia posudkových lekárov vychádzajúce z vyšetrení navrhovateľa (onkologické vyšetrenia z 13.1.2006, 10.8.2007, 8.8.2008, 10.2.2009, gastroenterologické vyšetrenia zo 6.2.2006, 24.6.2008, 11.8.2008, ortopedické vyšetrenie zo dňa 4.3.2008, chirurgické vyšetrenie zo dňa 10.9.2007, biochemické vyšetrenie z 10.8.2007, 8.8.2008, kolonoskopia z 1.4.2008, fibroskopia zo 14.4.2008) a jeho zdravotnej dokumentácie sú náležite vysvetlené a zdôvodnené,, pričom neboli zistené rozpory v lekárskych nálezoch v porovnaní s posudkovým záverom a tieto nepreukázali ani navrhovateľ. Z posudkových záverov vyplýva aj konštatovanie v čom spočíva zlepšenie zdravotného stavu.

Takéto zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľa videl posudkový lekár SP ústredie so sídlom v Trenčíne (posudok z 18.9.2007) v tom, že navrhovateľ je po adekvátnej liečbe už osem rokov bez recidívy, sprievodné obtiaže nevedú k recidíve, hmotnosť je stabilizovaná, je pravidelne kontrolovaný na odbornej onkologickej ambulancii včítane markerov a vizualizácie čreva zvnútra kolonoskopiou, pričom nález z 2/2006 je normálny.

Taktiež posudkový lekár SP pobočky Trenčín v posudku z 15.12.2008 konštatoval stav z posudkového hľadiska zlepšený lebo navrhovateľ je vyliečený z ochorenia na rakovinu, z odstupe desať rokov po operácii onkologického ochorenia a deväť rokov od celkového ukončenia liečby nedošlo k recidíve a rovnako aj posudkový lekár SP ústredie v posudku

z 1.4.2009 dostatočne zrozumiteľne vysvetlil, že zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľa, ktorý bol pôvodne uznaný invalidným na následky malígneho ochorenia (od 1.5.1999), možno vidieť v tom, že po adekvátnej liečbe, je za osem rokov bez recidívy a teda onkologické ochorenie svojou povahou (po stabilizácii zdravotného stavu, spravidla po dvoch rokoch) zodpovedá posúdeniu podľa kap. X, odd. C, pol. 4 písm. c/ – s mierou poklesu na 50% (bez rozmedzia). Zároveň objasnil prečo nie je možné zaradiť ho pod položky 4.b. a 4.d. (nakolko nemá kolostómiu), alebo položku 4.e. (nakolko išlo o liečiteľnú formu a prognóza nie je infaustná).

Na základe uvedeného teda podľa názoru odvolacieho súdu možno dôvodne konštatovať, že stav onkologického ochorenia navrhovateľa je z časového a najmä kvalitatívneho hľadiska nepochybne iný ako čase uznania invalidity a teda zodpovedajúci jeho subsumpcii pod pol. 4 písm. c/, kap. X, odd. C Prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z.

Odvolací súd nevidel dôvod na spochybňovanie kompetentnosti v konaní činných posudkových lekárov, keďže z obsahu pripojeného spisového materiálu odporkyne je zrejmé, že títo pri posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľa vychádzali okrem vlastných vyšetrení najmä z navrhovateľom predložených resp. už v spise sa nachádzajúcich nálezov z odborných vyšetrení (špecifikovaných vyššie), ktoré boli samotnými posudkovými lekármi vyhodnotené ako objektívne a bez zistených diskrepancií so samotnými posudkovými závermi.

V súvislosti s námietkami navrhovateľa procesného charakteru, súd poukazuje na to, že pri posudkovom vyšetrení z 15.12.2008, z ktorého lekárska správa tvorí súčasť napadnutého rozhodnutia z odporkyne z 3.2.2009 (obdobne vyšetrení z 16.3. a 1.4.2009) navrhovateľ bol oboznámený s výsledkom posúdenia dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, lekáorskými nálezmi, ktoré boli podkladom na posúdenie jeho zdravotného stavu a bol poučený o možnosti predložiť nové dôkazy, lekárske nálezy, ak neboli doložené ako aj o možnostiach pracovného uplatnenia a o ďalšom postupe vo veci rozhodovania o dôchodkovej dávke, čo je postup nespochybňujúci uplatnenie všeobecne uznávaných právnych princípov administratívneho konania (byť vypočutý, mať možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia, navrhnúť v konaní dôkazy na preukázanie svojich tvrdení,

oboznámiť sa s odôvodnením administratívneho aktu) vyplývajúcich z Rezolúcie Výboru ministrov Rady Európy č. /77/ 31 z 28. septembra 1977. Podľa záznamu posudkového lekára v posudku z 1.4.2009 navrhovateľ bol opakovane a kompletne informovaný o výsledkoch a stave posúdenia, boli mu zodpovedané všetky doplňujúce otázky a na požiadanie mu bola vydaná tiež lekárska správa zo 16.3.2009.

Odvolačí súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku navrhovateľa vytykajúcu rozpor v popise odporúčanej práce s poukazom na to, že pracovná rekomandácia je teoretickým orientačným odporúčaním pracovnej činnosti s navrhovaným zaradením v pracovnom prostredí zohľadňujúcim zistené obmedzenie schopností navrhovateľa bez akéhokoľvek záväzného charakteru na existujúcom trhu práce.

Z postupu krajského súdu je zrejmé, že dôsledne skúmal, či závery podaných posudkov majú podklad v lekárskejších nálezoch a vyšetreniach všetkých zdravotných problémov, ktoré navrhovateľ udával, najmä tých, ktoré sú z objektívneho hľadiska spôsobilé znižovať jeho pracovný potenciál.

Navrhovateľ nepredložil ani v odvolacom konaní žiaden relevantný dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený. Neuviedol nič nové, s čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali. Jeho pochybnosti o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, odvolací súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením (aj posudok z 15.12.2008 konštatuje, že subjektívne ťažkosti navrhovateľa nie sú objektívne preukázané, kontrolná kolonoskopia je s normálnym nálezom lumenu čreva, okolia konečníka a tonusu zvieračov, čo vylučuje subjektívne udávaný spontánny odchod stolice niekoľkokrát denne, onkologické kontroly vrátane onkomarkerov sú negatívne, subjektívne udávané ťažkosti nevedú k podvýžive), čo nie je dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Všetky v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Podľa názoru súdu preto nebol dôvod na ďalšie dokazovanie.

Ako nedôvodná sa preukázala aj námietka navrhovateľa spochybňujúca správnosť výpočtu sumy jeho invalidného dôchodku, ktorá bola podľa názoru odvolacieho súdu vypočítaná správne zo zárobkov počas zamestnania z najvýhodnejších piatich rokov z posledných desiatich rokov pre vznikom čiastočnej invalidity t. j. pred 2. májom 2006, v danom prípade z rokov 2005, 2004, 1996, 1997, 1998, čo vyplýva z rozpisu v osobnom liste dôchodkového zabezpečenia a odporkyňa podrobne zdôvodnila vo svojom rozhodnutí..

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania, podľa názoru odvolacieho súdu, krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne (splňajúce všetky obsahové ako aj formálne náležitosti správneho rozhodnutia v zmysle § 209 až § 211 zákona) za vydané v súlade so zákonom a odvolaniu navrhovateľa nevyhovelo. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 OSP tak, že ich náhradu navrhovateľovi nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebol úspešný.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 6. júla 2010

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Lubica Kavivanovová